

**Съединени дела T-109/02, T-118/02, T-122/02, T-125/02,
T-126/02, T-128/02, T-129/02, T-132/02 и T-136/02**

**Bolloré SA и др.
срещу
Комисия на Европейските общности**

„Конкуренция — Картели — Пазар на самокопираща хартия — Насоки относно метода за определяне на размера на глобите — Продължителност на нарушението — Тежест на нарушението — Увеличаване на размера на глобата с възпираща цел — Отегчавачи обстоятелства — Смекчавачи обстоятелства — Известие относно съдействието“

Решение на Първоинстанционния съд (пети състав) от 26 април
2007 г. . . . . II - 965

Резюме на решението

- 1. Конкуренция — Административна процедура — Зачитане на правото на защита — Достъп до преписката
(член 81, параграф 1 ЕО; Регламент № 17 на Съвета)*
- 2. Конкуренция — Административна процедура — Решение на Комисията, с което се установява нарушение — Изключване на доказателства, непредоставени на предприятието адресат
(член 81, параграф 1 ЕО)*

3. *Конкуренция — Административна процедура — Решение на Комисията, с което се установява нарушение — Решение, различно от известието за нарушенията — Нарушение на правото на защита — Условие*
(член 81, параграф 1 ЕО; Регламент № 17 на Съвета)
4. *Конкуренция — Административна процедура — Неприложимост на член 6 от Европейската конвенция за правата на човека — Приложимост на общите принципи на общностното право*
(член 19, параграф 2 от Регламент № 17 на Съвета)
5. *Актове на институциите — Актове, приети при упражняване на право на преценка — Зачитане на гаранциите, предоставени на участващото в административното производство лице*
6. *Конкуренция — Общностни правила — Нарушение, извършено от дъщерно дружество — Вменяване в отговорност на дружеството майка — Условия*
(член 81, параграф 1 ЕО)
7. *Конкуренция — Административна процедура — Решение на Комисията, с което се установява нарушение — Използване на изявления на други участници в нарушението предприятия като доказателствени средства*
(член 81 ЕО; член 11 от Регламент № 17 на Съвета)
8. *Конкуренция — Картели — Участие на предприятие в антиконкурентни инициативи*
(член 81, параграф 1 ЕО)
9. *Конкуренция — Картели — Вменяване в отговорност на предприятие*
(член 81, параграф 1 ЕО)
10. *Конкуренция — Административна процедура — Решение на Комисията, с което се установява нарушение — Доказателства, които трябва да бъдат налице*
(член 81, параграф 1 ЕО)
11. *Конкуренция — Картели — Съгласувана практика — Понятие*
(член 81, параграф 1 ЕО)

12. Конкуренция — Общностни правила — Нарушения — Глоби — Определяне — Критерии — Повишаване на общото ниво на глобите
(член 81, параграф 1 ЕО; член 15, параграф 2 от Регламент № 17 на Съвета)
13. Конкуренция — Административна процедура — Известие за нарушенията — Необходимо съдържание
(член 81, параграф 1 ЕО; Регламент № 17 на Съвета)
14. Конкуренция — Административна процедура — Известие за нарушенията — Необходимо съдържание
(член 81, параграф 1 ЕО и член 229 ЕО; член 17 и член 19, параграф 1 от Регламент № 17 на Съвета)
15. Конкуренция — Картели — Забрана — Нарушения — Споразумения и съгласувани практики, които могат да се разглеждат като образуващи едно-единствено нарушение
(член 81, параграф 1 ЕО)
16. Конкуренция — Глоби — Размер — Определяне — Критерии — Тежест на нарушението
(член 81, параграф 1 ЕО; Известие 98/С 9/03 на Комисията)
17. Конкуренция — Глоби — Размер — Определяне — Критерии — Конкретни последици за пазара
(член 15, параграф 2 от Регламент № 17 на Съвета; Известие 98/С 9/03 на Комисията)
18. Конкуренция — Глоби — Размер — Определяне — Критерии — Тежест на нарушението — Смекчаващи обстоятелства
(член 15, параграф 2 от Регламент № 17 на Съвета; Известие 98/С 9/03 на Комисията)
19. Конкуренция — Глоби — Размер — Определяне — Критерии — Тежест на нарушението
(член 15, параграф 2 от Регламент № 17 на Съвета)
20. Конкуренция — Глоби — Размер — Определяне
(член 15, параграф 2 от Регламент № 17 на Съвета)

21. Конкуренция — Глоби — Размер — Определяне
(член 15, параграф 2 от Регламент № 17 на Съвета)
22. Конкуренция — Глоби — Размер — Определяне
(член 81, параграф 1 ЕО; член 15, параграф 2 от Регламент № 17 на Съвета; Известия 96/С 207/04 и 98/С 9/03 на Комисията)
23. Конкуренция — Глоби — Размер — Определяне
(член 81, параграф 1 ЕО; член 15, параграф 2 от Регламент № 17 на Съвета; Известие 98/С 9/03 на Комисията)
24. Конкуренция — Глоби — Размер — Определяне — Критерии — Тежест на нарушението — Отегчаващи обстоятелства
(член 15, параграф 2 от Регламент № 17 на Съвета; точка 2 от Известие 98/С 9/03 на Комисията)
25. Конкуренция — Глоби — Размер — Определяне — Критерии — Тежест на нарушението — Смекчаващи обстоятелства
(член 15, параграф 2 от Регламент № 17 на Съвета; точка 3 от Известие 98/С 9/03 на Комисията)
26. Конкуренция — Глоби — Размер — Определяне — Критерии — Тежест на нарушението — Смекчаващи обстоятелства
(член 15, параграф 2 от Регламент № 17 на Съвета)
27. Конкуренция — Глоби — Размер — Определяне — Критерии — Тежест на нарушението — Смекчаващи обстоятелства
(член 15, параграф 2 от Регламент № 17 на Съвета; точка 3, трето тире от Известие 98/С 9/03 на Комисията)
28. Конкуренция — Глоби — Размер — Определяне — Неналагане или намаляване на глобата поради съдействие на провинилото се предприятие
(член 15, параграф 2 от Регламент № 17 на Съвета; Известие 96/С 207/04 на Комисията)

29. *Конкуренция — Глоби — Размер — Определяне — Критерии — Намаляване на размера на глобата поради съдействие на провинилото се предприятие*
(член 11, параграфи 4 и 5, и член 15, параграф 2 от Регламент № 17 на Съвета; точка Г 2 от Известие 96/С 207/04 на Комисията)

30. *Производство — Събиране на доказателства — Искане за представяне на документи*
(член 65 и член 66, параграф 1 от Процедурния правилник на Първоинстанционния съд)

1. В процедурата по прилагане на общностните правила на конкуренция Комисията е длъжна, за да позволи на разглежданите предприятия да се защитят ефективно срещу формулираните против тях в известието за нарушенията твърдения за нарушения, да им предостави достъп до цялата преписка по разследването, с изключение на документите, съдържащи търговски тайни на други предприятия, или други поверителни сведения, както и вътрешни документи на Комисията.

предприятия, от които изхождат въпросните документи, изготвянето на неверителни варианти на същите. Ако изготвянето на неверителни варианти на всички документи се окаже трудно, тя трябва да изпрати на засегнатите страни достатъчно точен списък на поставящите проблем документи, за да им позволи да преценят възможността да поискат достъп до определени документи.

(вж. точки 45—46)

По-нататък, правото на предприятията и сдруженията на предприятия на защита на техните търговски тайни трябва да се съизмери с гарантирането на правото на достъп до цялата преписка.

При това положение, ако счита, че определени документи в нейната преписка по разследването съдържат търговски тайни или други поверителни сведения, Комисията трябва да изготви или да възложи на предприятията или сдруженията на

2. Като се има предвид, че непредоставени на засегнатите страни по време на административното производство в областта на конкуренцията документи не представляват противопоставими доказателствени средства, следва, ако се установи, че Комисията се е основала в окончателното решение на документи, които не се съдържат в преписката по разследването и не са предоставени на

жалбоподателя, последните да не се вземат предвид като доказателствени средства.

могат те да упражнят ефективно своята защита, преди Комисията да приеме окончателно решение.

От това следва, че ако Комисията цели да се основе на един откъс от отговор на известие за нарушенията или на документ, приложен към подобен отговор, за да установи наличието на нарушение в процедура по прилагане на член 81, параграф 1 ЕО, на останалите участващи в производството страни трябва да се даде възможност да се произнесат по подобно доказателство.

Това изискване не е спазено, когато решение вменява отговорността за дадено нарушение на дружество майка, от една страна, поради участието на неговото дъщерно дружество в картел, а от друга страна, поради прякото участие на дружеството майка в дейностите на картела, докато известието за нарушенията не позволява на дружеството майка да узнае твърдението за нарушение, изведено от неговото пряко участие в нарушението, нито дори окончателно приетите в решението факти в подкрепа на това твърдение за нарушение.

(вж. точки 56—57)

3. Известието за нарушенията трябва да съдържа изложение на твърденията за нарушения, написано достатъчно ясно, макар и обобщено, за да позволи на заинтересуваните действително да разпознаят поведението, в което ги упреква Комисията. Наистина само при това условие известието за нарушенията може да изпълни функцията, която му е предоставена от общностните регламенти и се състои в това да достави всички необходими сведения на предприятията и на сдруженията на предприятия, за да

Все пак, дори ако решението на Комисията съдържа нови фактически или правни твърдения, по които засегнатите предприятия не са били изслушани, констатираният порок ще доведе до отмяната на решението в тази му част само ако съответните твърдения не могат да бъдат установени в достатъчна степен на основата на други приети в решението доказателства, по които засегнатите предприятия са имали възможност да изразят своята позиция.

Впрочем доколкото определени мотиви на решението са сами за себе

си от естество да го обосноват в достатъчна степен, пороците, от които биха могли да бъдат засегнати други мотиви на акта, са във всеки случай без влияние върху неговата разпоредителна част.

противоречи на горепосочените принципи.

(вж. точки 86—87)

(вж. точки 67, 71, 77, 79—81)

4. Макар че Комисията не е съд по смисъла на член 6 от Европейската конвенция за правата на човека и налаганите от Комисията глоби нямат наказателноправен характер, Комисията винаги е длъжна да спазва общите принципи на общностното право в хода на административното производство.

5. В случаи, когато институциите на Общността разполагат с право на преценка, за да бъдат в състояние да изпълнят своите функции, спазването в административните производства на предоставените от общностния правов ред гаранции разкрива още по-съществено значение. Сред тези гаранции е по-конкретно задължението на компетентната институция да разгледа грижливо и безпристрастно всички релевантни обстоятелства по конкретния случай.

(вж. точка 92)

Все пак, от една страна, макар да може да изслушва физически или юридически лица, когато намери за необходимо, Комисията няма правото да призовава свидетели, които дават показания против провиненото лице, без да е получила тяхното съгласие, а от друга страна, фактът, че разпоредбите на общностното право на конкуренцията не предвиждат задължение за Комисията да призовава свидетели в тяхна защита, чиито показания биха били поискани, не

6. Обстоятелството, че дъщерното дружество има отделна правосубектност, не е достатъчно, за да изключи възможността неговото поведение да бъде вменено на дружеството майка, по-конкретно когато дъщерното дружество не определя по самостоятелен начин своето поведение на пазара, а прилага главно указанията, които са му дадени от дружеството майка.

В това отношение обстоятелството, свързано с притежаването на целия капитал на дъщерното дружество, макар да съставлява убедителна улика за съществуването в полза на дружеството майка на определяща възможност за влияние върху поведението на дъщерното дружество на пазара, не е достатъчно само по себе си, за да позволи да се вмени отговорността за поведението на дъщерното дружество на дружеството майка. По отношение на размера на участието е необходим допълнителен елемент, но той може да се състои от улики. При това не трябва наличието на действително дадени от дружеството майка на дъщерното дружество указания непременно да бъде доказано, за да участва последното в антиконкурентни действия.

(вж. точки 131—132)

7. Изявлението на разследвано за участие в картел предприятие, точността на което е оспорена от редица други предприятия, също разследвани, не може да се счита за достатъчно доказателство за съществуването на извършено от последните нарушение, без да е подкрепено с други доказателства.

Впрочем изявленията, направени против интересите на автора им, трябва по принцип да бъдат разглеждани като особено надеждни доказателства.

(вж. точки 166—167)

8. Достатъчно е Комисията да докаже, че засегнатото предприятие е участвало в заседания, по време на които са били сключени антиконкурентни по естеството си споразумения, без явно да се е противопоставило на това, за да се докаже в достатъчна степен участието на посоченото предприятие в картела. Когато участието в подобни заседания е било установено, върху това предприятие пада тежестта да посочи улики, годни да установят, че неговото участие в посочените заседания е било лишено от всяко антиконкурентно намерение, като докаже, че е посочило на своите конкуренти, че е участвало в тези заседания с цел, различна от тяхната.

Разумът, залегнал в основата на този правен принцип е, че като е участвало в посоченото заседание, без да се е разграничило публично от неговото съдържание, предприятието е оставило у други участници впечатлението, че е съгласно с резултата от заседанието и ще се съобразява с него.

Освен това обстоятелството, че дадено предприятие не прилага резултатите от подобно заседание, не е от естество да изключи неговата отговорност за факта на участието му в картел, освен ако то се е разграничило публично от неговото съдържание.

Когато тази система от заседания се вписва в поредица от действия на разглежданите предприятия, преследващи една-единствена икономическа цел, а именно да нарушат нормалното развитие на цените на засегнатия пазар, би било изкуствено да се подразделя това поведение, характеризиращо се с една-единствена крайна цел, като се виждат в него няколко отделни нарушения.

предприятие знае за противоправните действия на другите участници или че може разумно да ги предвиди и че е готово да поеме риска от тях.

Само идентичността на предмета на споразумение, в което участва едно предприятие, и на глобален картел не е достатъчна, за да се вмени на това предприятие участието в глобалния картел. Действително участието на предприятието в разглежданото споразумение може да съставлява израз на неговото присъединяване към този глобален картел единствено ако участвайки в това споразумение, е знаело или е било длъжно да знае, че по този начин се включва в глобалния картел.

(вж. точки 188—189, 196, 312, 360 и 424)

(вж. точки 207, 209 и 236)

9. Предприятие, участвало в разнообразни форми на нарушение на общностните правила на конкуренция със свои собствени действия, които попадат в понятието за споразумение или за съгласувана практика с антиконкурентен предмет по смисъла на член 81, параграф 1 ЕО и целят да допринесат за осъществяването на нарушението в неговата цялост, може да носи отговорност и за действията, извършени от други предприятия в рамките на същото нарушение, за целия период на участието му в посоченото нарушение, когато е установено, че въпросното
10. Що се отнася до събирането на доказателствата за нарушение на член 81, параграф 1 ЕО, Комисията трябва да представи доказателствата за нарушенията, които констатира, и да събере доказателствата, годни да докажат в достатъчна степен съществуването на фактическия състав на нарушението.

Необходимо е Комисията да изтъкне точни и съвпадащи доказателства, за

да мотивира твърдото убеждение, че нарушението е било извършено. Все пак всяко от приведените от Комисията доказателства не трябва непременно да отговаря на тези критерии по отношение на всеки елемент на нарушението. Достатъчно е изтъкнатата от институцията съвкупност от улики, преценена глобално, да отговаря на това изискване.

дейност на пазара, при определянето на поведението си на този пазар вземат предвид обменените с техните конкуренти сведения.

(вж. точка 291)

(вж. точки 256—258)

11. Изискването за самостоятелност на политиката на всеки икономически оператор, което е присъщо на разпоредбите на Договора относно конкуренцията, не допуска никакво пряко или непряко установяване на контакт между подобни оператори, което е от естество или да повлияе на поведението на пазара на настоящ или потенциален конкурент, или да разкрие на подобен конкурент поведението, което самият икономически оператор е решил или предвижда да спазва на пазара, когато тези контакти имат за цел или резултат да доведат до условия на конкуренция, които не биха съответствали на нормалните условия на съответния пазар. В това отношение следва да се презюмира до доказване на противното от заинтересуваните икономически оператори, че предприятията, които участват в съгласуването и развиват

12. Фактът, че Комисията е прилагала в миналото глоби на определено ниво към определен вид нарушения, не би могъл да я лиши от възможността да вдигне нивото в предвидените от Регламент № 17 рамки, ако е необходимо за гарантиране на провеждането на общностната политика на конкуренция.

Ефективното прилагане на общностните правила на конкуренцията изисква действително Комисията да може във всеки момент да адаптира нивото на глобите към нуждите на тази политика.

Предприятията, участващи в административно производство, което може да доведе до налагането на глоба, не могат да придобиват оправдани правни очаквания, че Комисията няма да надхвърли прилаганото по-рано ниво на глобите.

(вж. точки 376—377)

13. Комисията, когато посочва фактическите и правните обстоятелства, върху които ще основе своето изчисление на размера на глобите, не е задължена да уточнява в известието за нарушенията начина, по който ще използва всяко от тези обстоятелства при определянето на нивото на глобата. Действително, да се предоставят данни относно нивото на предвидените глоби, докато предприятията не са били поставени в състояние да изразят становищата си по приетите срещу тях твърдения за нарушения, би означавало да се предопредели по неподходящ начин решението на Комисията.

В резултат на това Комисията не е длъжна в хода на административното производство да уведомява засегнатите предприятия за своето намерение да прилага нов метод на определяне на размера на глобите.

(вж. точки 392 и 403)

14. Когато Комисията посочва изрично в известието за нарушенията, че ще разгледа дали следва да се налагат глоби на засегнатите предприятия, и обявява основните фактически и правни обстоятелства, които могат да доведат до налагането на глоба, като например тежестта и продължителността на предполагаемото нарушение и факта дали то е извършено умишлено или по непредпазливост, тя изпълнява своето задължение да зачете правото на изслушване на предприятията. Така

тя предоставя необходимите данни за защита не само срещу установяване на нарушението, но и срещу обстоятелството, че се налага глоба.

От това следва, че що се отнася до определянето на размера на глобите, наложени за нарушение на правилата на конкуренция, правото на защита на засегнатите предприятия пред Комисията е гарантирано чрез възможността да се изразяват становища относно продължителността, тежестта и антиконкурентния характер на фактите, в които се упрекуват. Впрочем предприятията се ползват от допълнителна гаранция, що се отнася до определянето на размера на глобите, доколкото Първоинстанционният съд е компетентен да упражни пълен съдебен контрол и може по-конкретно да отмени или намали размера на глобата на основание на член 17 от Регламент № 17.

(вж. точки 397—398)

15. Ако фактът, че дадено предприятие не е участвало във всички конститу-

тивни елементи на даден картел, не е релевантен за установяване на съществуването на нарушението, подобно обстоятелство трябва да бъде взето предвид при преценката на тежестта на нарушението и евентуално при определянето на глобата.

(вж. точка 429)

16. В рамките на определянето на размера на глобите за нарушение на общностните правила на конкуренция, преценката на тежестта на дадено нарушение трябва да бъде направена, като се вземе предвид по-конкретно естеството на причинените ограничения на конкуренцията.

Нарушенията, изразяващи се в определяне на цените и в разпределяне на пазарите, трябва да се считат за особено тежки, когато съдържат пряка намеса в съществените параметри на конкуренцията на засегнатия пазар.

Все пак, квалификацията за много тежко нарушение не е подчинена на съществуването на разделяне на пазарите. Обратно, за хоризонталните споразумения, свързани с ценови картели или с квоти за разпределяне на пазарите, се презюмира, че накърняват правилното функциониране на вътрешния пазар и подобна квалификация може по-нататък да бъде

приета по отношение на други практики от естество да произведат подобно действие.

Действително, нито от съдебната практика, нито от Насоките относно метода за определяне на размера на глобите, налагани съгласно член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и член 65, параграф 5 от Договора за ЕОВС следва, че квалификацията за много тежко нарушение предполага кумулирането на няколко от тези практики. Хоризонтално ценово споразумение може само по себе си да съставлява подобно нарушение, ако вреди на правилното функциониране на пазара.

По-нататък, нито от съдебната практика, нито от горепосочените Насоки следва, че за да бъде квалифициран като много тежко нарушение, картелът трябва да съдържа особени институционни структури.

(вж. точки 434—437 и 441)

17. Според Насоките относно метода за определяне на размера на глобите, налагани съгласно член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и член 65, параграф 5 от Договора за ЕОВС, оценката на степента на тежест на нарушението трябва да взема предвид естеството на нарушението, неговото конкретно

въздействие върху пазара, когато то е измеримо, и обхвата на засегнатия географски пазар. Следователно посочените Насоки не свързват пряко тежестта на нарушението с неговото въздействие. Конкретното въздействие съставлява един от факторите, който дори не следва да се взема под внимание, когато не е измерим.

Действително по общо правило картелите се създават в момент, когато даден сектор изпитва затруднения.

(вж. точки 462 и 663)

- (вж. точка 447)
18. Самият факт, че е имало спад на съответния пазар и че определени предприятия претърпяват загуби, не би могъл да възпрепятства създаването на картел, нито прилагането на член 81 ЕО. По-нататък, лошото положение на пазара не би могло да предполага липсата на въздействие на картела. Действително, договорени ценови повишавания могат да позволят да се контролира или да се ограничи спадането на цените, като по този начин се нарушава действието на конкуренцията.
19. Сред факторите, които се вземат предвид при преценка на тежестта на нарушението, могат според случая да бъдат обемът и стойността на стоките, предмет на нарушението, размерът и икономическата мощ на предприятието, а оттам и въздействието, което то е могло да упражни върху пазара. От една страна, от това следва, че с оглед на определянето на размера на глобата може да се вземе предвид както общият оборот на предприятието, който предоставя данни, макар и приблизителни и несвършени, за неговия размер и икономическа мощ, така и частта от този оборот, която произтича от продажбата на стоките, предмет на нарушението, и която следователно е от естество да предостави данни за неговия мащаб. От друга страна, от това следва, че на никои от тези цифрови данни не трябва да се придава важност, която е несъразмерна по отношение на другите фактори за преценка, така че определянето на размера на една подходяща глоба не може да бъде резултат от обикновено изчисление, основано върху общия оборот.

По-нататък, когато санкционира нарушение на общностните правила на конкуренция, Комисията не е задължена да приема за смекчаващо обстоятелство лошото финансово положение в разглеждания сектор и фактът, че в предходни дела Комисията е взела предвид икономическото положение в сектора като смекчаващо обстоятелство, не означава, че тя трябва непременно да продължи да спазва тази практика.

(вж. точка 468)

20. При определянето на размера на глобите в зависимост от тежестта и от продължителността на въпросното нарушение Комисията не е задължена да изчислява глобата, като изхожда от величини, основани на оборота на засегнатите предприятия, нито да гарантира, когато са наложени глоби на няколко участващи в едно и също нарушение предприятия, че окончателните размери на глобите, резултат от нейното изчисление по отношение на засегнатите предприятия, отразяват всяко разграничение между тях, що се отнася до техния общ оборот или оборота им на пазара на разглеждания продукт.

(вж. точка 484)

21. Когато Комисията разделя засегнатите предприятия в категории за целта на определянето на размера на глобите, определянето на праговете за всяка от така идентифицираните категории трябва да бъде последователно и обективно обосновано. Доколкото са от естество да предоставят данни за значимостта на предприятието, оборотът от продажбата на продукта в Европейското икономическо пространство и пазарните дялове могат да бъдат взети предвид от Комисията в това отношение.

Прибягването до пазарните дялове, наред с други фактори, за да се направи диференциация между предприятията, би противоречало на

принципа на равно третиране, ако не се прилага към всички визирани предприятия.

(вж. точки 504, 507 и 511)

22. Отчитането на възпиращия ефект на наложените за нарушение на общностните правила на конкуренция глоби при определянето на началния размер съставлява неразделна част от претеглянето на глобите в зависимост от тежестта на нарушението.

Комисията може да налага по-тежки глоби на предприятие, чиито действия на пазара, предвид факта, че то заема определящо място на него, са имали по-значително въздействие, отколкото тези на други предприятия, извършили същото нарушение. Подобен начин за определяне на размера на глобата отговаря по-конкретно на нуждите тя да бъде достатъчно възпираща.

Увеличаването с възпираща цел на наложените за нарушение на общностните правила на конкуренция глоби не е несъвместимо с прилагането на Известието относно неналагането на глоби или намаляването на техния размер, тъй като тези два фактора са явно различни и едновременното им прилагане не може да се счита за противоречиво.

Действително увеличаването на глобата с възпираща цел е част от етапа на изчисляване на глобата, с която се санкционира извършеното нарушение. След като е определен този размер, прилагането на Известието относно съдействието цели по-нататък да възнагради предприятията, които са решили да съдействат на Комисията. Фактът, че дадено предприятие решава да съдейства на разследването, за да постигне намаляване на размера на наложената му в него глоба, по никакъв начин не гарантира, че то ще се въздържа от извършване на подобно нарушение в бъдеще.

(вж. точки 526 и 540—541)

23. В рамките на определянето на размера на глобите за нарушение на общностните правила на конкуренция Комисията може най-напред да направи увеличаване на началния размер на глобата поради значимостта на предприятието на пазара на разглеждания продукт, а впоследствие — второ увеличаване с цел възпиране, вземайки предвид цялата дейност на предприятието или на групата, към която то принадлежи, с оглед на вземането предвид на общите му ресурси. Действително

двете увеличения не вземат предвид едни и същи фактори.

(вж. точки 535—536)

24. Когато нарушение на общностните правила на конкуренция е било извършено от няколко предприятия, при определянето на размера на глобите следва да се разгледа относителната тежест на участието на всяко от тях, което предполага в частност да се установят съответните им роли в нарушението по време на участието им в него. От това следва по-конкретно, че ролята на „ръководител“, изпълнявана от едно или повече предприятия в рамките на един картел, трябва да бъде взета предвид за целта на изчисляването на размера на глобата, доколкото изпълнявалите подобна роля предприятия трябва поради това обстоятелство да носят особена отговорност по отношение на останалите. Съгласно тези принципи точка 2 от Насоките, приети от Комисията за определянето на размера на глобите, налагани съгласно член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и член 65, параграф 5 от Договора за ЕОВС, установява под заглавие „Отегчавачи обстоятелства“ неизчерпателен списък на обстоятелствата, които могат да доведат до увеличаване на основния размер на глобата, включващ по-

конкретно „ролята на водач или на побудител на нарушението“.

на глобите поради смекчаващи обстоятелства.

(вж. точки 602 и 624)

(вж. точки 561 и 622)

25. Дори обстоятелствата, изброени в списъка, посочен в точка 3 от Насоките относно метода за определяне на размера на глобите, налагани съгласно член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и член 65, параграф 5 от Договора за ЕОВС, да са със сигурност сред тези, които могат да бъдат взети предвид от Комисията в даден случай, тя не е длъжна автоматично да предостави допълнително намаляване на това основание, когато дадено предприятие изтъква данни от естество да насочат към наличието на едно от тези обстоятелства. Действително подходящият характер на евентуално намаляване на размера на глобата поради смекчаващи обстоятелства трябва да се преценява от обща гледна точка, като се вземат предвид всички релевантни обстоятелства. При липса на задължително указание в Насоките по отношение на смекчаващите обстоятелства, които могат да бъдат взети предвид, Комисията запазва определена свобода на преценка, за да прецени по общ начин значимостта на евентуално намаляване на размера
26. Съществуването на заплахи и натиск, упражнявани върху определено предприятие, с нищо не променя действителността и тежестта на дадено нарушение на общностните правила на конкуренция и не може да представлява смекчаващо обстоятелство. Действително предприятие, което участва заедно с други в антиконкурентни дейности, може по-скоро да привлече вниманието на компетентните органи към оказвания му натиск и да подаде искане пред Комисията в съответствие с член 3 от Регламент № 17, отколкото да участва в картела. Това съображение важи за всички предприятия, участници в картел, без да следва да се прави разграничение между тях в зависимост от твърдяната степен на интензитет на предполагаемия натиск.

(вж. точки 638—639)

27. Преустановяването на нарушенията веднага след първата намеса на Комисията е сред смекчаващите обстоятел-

ства, изрично изброени в точка 3 от Насоките относно метода за определяне на размера на глобите, налагани съгласно член 15, параграф 2 от Регламент № 17 и член 65, параграф 5 от Договора за ЕОВС.

ефект да предостави за втори път предимство на отговорните за нарушения с малка продължителност.

(вж. точки 643—646)

Все пак по общо правило Комисията не може да бъде задължена нито да приеме продължаването на нарушението като отегчаващо обстоятелство, нито да отчете преустановяването на нарушението като смекчаващо обстоятелство.

Впрочем когато датата на преустановяване на нарушение предхожда първата намеса или проверките на Комисията, прилагането на намаляване би съставлявало повторно вземане предвид, съгласно горепосочените насоки, на продължителността на нарушенията при изчисляването на глобите. Това вземане предвид има за цел именно да санкционира по-строго предприятията, които нарушават правилата в областта на конкуренцията през продължителен период, отколкото онези, чиито нарушения са с малка продължителност. По този начин намаляването на размера на глоба с мотива, че дадено предприятие е преустановило своите противоправни действия преди първите проверки от страна на Комисията, би имало за

28. От текста на точка Б, буква б) от Известието относно неналагането на глоби или намаляването на техния размер по преписки във връзка с картели следва, че „първото“ предприятие не трябва да е предоставило всички доказателства, доказващи пълните подробности относно функционирането на картела, а че е достатъчно да представи определящи доказателства. В частност този текст не изисква представените доказателства да бъдат сами по себе си „достатъчни“ за изготвянето на известие за нарушенията, нито пък за приемането на окончателно решение, с което се установява съществуването на нарушение.

Впрочем от Известието относно съдействието ясно личи важноста на факта то да бъде първото предприятие, предоставило решаващи доказателства за прилагането на точки Б и В, но не и за точка Г, която не се позовава и не предоставя никакво предимство на предходността на съдействието на дадено предприятие в сравнение с друго.

(вж. точки 692 и 697)

29. Намаляване на размера на глобата поради съдействие в хода на административното производство е оправдано само ако поведението на засегнатото предприятие е позволило на Комисията с по-малко затруднения да установи нарушението, а при необходимост и да го преустанови.

Комисията разполага с право на преценка в това отношение, както следва от текста на точка Г 2 от Известието относно неналагането на глоби или намаляването на техния размер по преписки във връзка с картели.

Освен това и преди всичко, намаляване на основание на Известието относно съдействието би могло да бъде оправдано само когато предоставените сведения и, по-общо, поведението на засегнатото предприятие биха могли в това отношение да се считат за доказващи истинско съдействие от негова страна.

Придружените с резерви или с двусмислени изявления признания не отразяват истинско съдействие и не са от естество да улеснят задачата на Комисията, понеже се нуждаят от проверки. Това важи в още по-голяма степен, когато тези резерви се отнасят до въпроси като, в дадения случай, продължителността на нарушението, квотите за продажба, пазарните дялове или обмяната на сведения.

(вж. точки 716—717)

30. В хода на производството пред общностния съд вътрешните документи на Комисията, свързани с процедура по прилагане на общностните правила на конкуренция, не се довеждат до знанието на жалбоподателите, освен ако изключителните обстоятелства по дадения случай не изискват това на основата на сериозни улики, които те са длъжни да предоставят.

(вж. точка 736)